

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите препоръки на ЮНЕСКО.

През 2020 и 2021 г. дейността на културните институции беше ограничена поради въведените противоепидемични мерки на територията на Република България.

1. Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

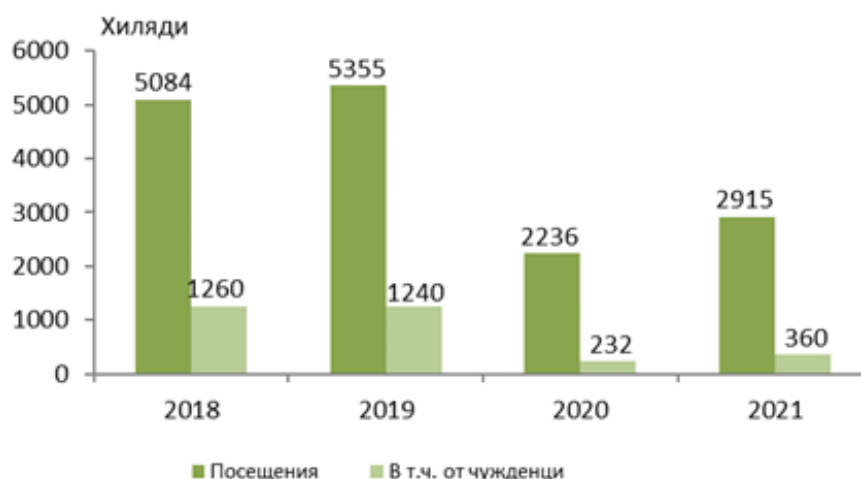
1.1. Музеи

Към 31.12.2021 г. в страната функционира 184 самостоятелни музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство, като по тематичен обхват 96 от тях са общи, а 88 - специализирани (вкл. художествени галерии).

През 2021 г. движимите културни ценности, формираци Националния музеен фонд, са 7 624 хил. фондови единици и в сравнение с 2020 г. техният брой се увеличава със 74 хиляди (1.0%). Цифровизирани са 452 хил. фондови единици, което е с 44.3 хил. повече спрямо предходната година.

Посещенията в музеите през 2021 г. са 2 915 хил. и съпоставени с 2020 г. се увеличават с 30.4% (фиг. 1). В дните със свободен вход са осъществени 13.1% от посещенията (383 хиляди). Регистрирано е и увеличение на посещенията на чужденци в музеите - със 127 хиляди., или с 54.8% спрямо предходната година.

Фиг. 1. Посещения в музеите

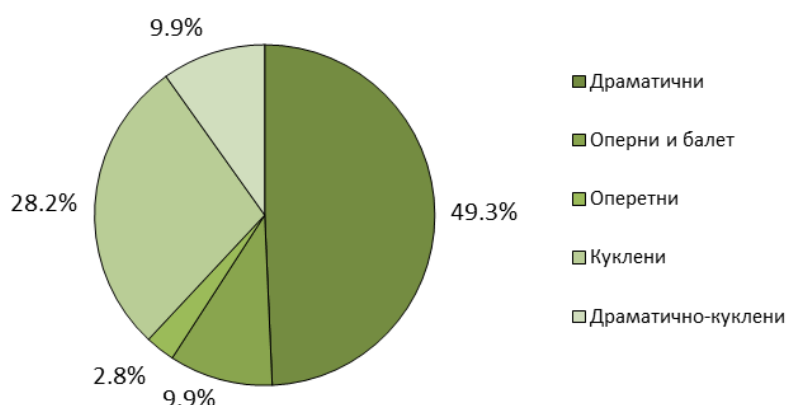
1.2. Сценични изкуства

През 2021 г. в действащите 71 *театъра* в страната са организирани 9 970 представления, посетени от 885 хил. зрители, като спрямо 2020 г. представленията и посещенията се увеличават съответно с 42.0 и 15.2%. Средният брой посетители на едно представление е 89 и намалява с 20 спрямо предходната година.

Разпределението на театрите по вид (фиг. 2) и реализирани постановки през 2021 г. е следното:

- 35 драматични театъра с 4 582 представления;
- 20 куклени театъра с 3 328 представления;
- 7 драматично-куклени театъра с 1 143 представления;
- 7 оперни и балетни театъра със 729 представления;
- 2 оперетни театъра със 188 представления.

Фиг. 2. Структура на театрите по вид

През 2021 г. в страната са развивали дейност 54 *музикални колектива* - 5 филхармонии, 24 професионални ансамбъла за народни песни и танци и 25 оркестъра. Представленията на тези колективи се увеличават с 18.1% спрямо 2020 година.

Дружества, сдружения и музикални компании са организирани следните прояви през 2021 година:

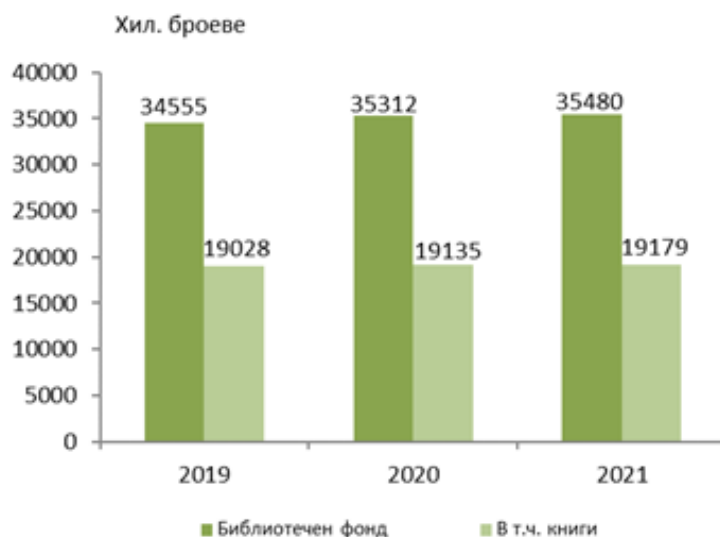
- естрадни (поп, рок, фолк и др.) - 220 концерта, посетени от 43.9 хил. лица;
- фолклорни - 178 концерта, посетени от 87.9 хил. лица;
- камерни и симфонични - 112 концерта, посетени от 18.2 хил. лица.

1.3. Библиотеки

През 2021 г. броят на библиотеките с фонд над 200 хил. библиотечни единици остава непроменен спрямо предходната година (47). Общият им фонд се състои от 35 480 хил. библиотечни документа (фиг. 3) - книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и др., като в структурата му с най-висок дял са книгите - 54.1% (19 179 хил.), следвани от другите

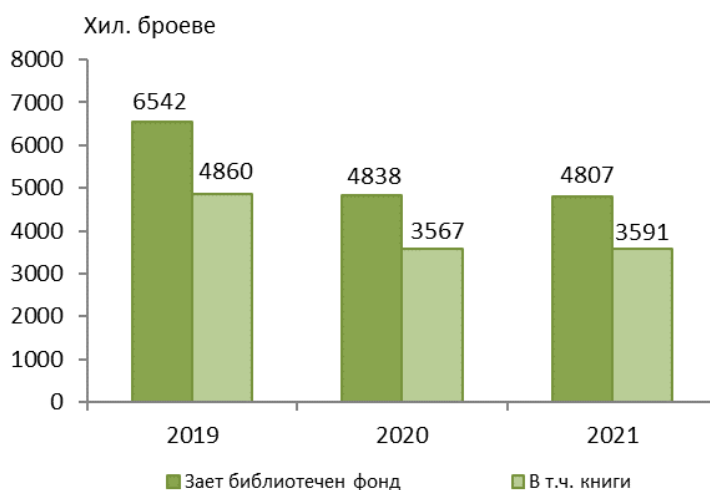
библиотечни документи (аудио-визуални, електронни, графични и картографски издания, микроформи, патенти и стандарти) - 29.5% (10 473 хил.), и продължаващите издания - 16.4% (5 829 хиляди).

Фиг. 3. Библиотечен фонд

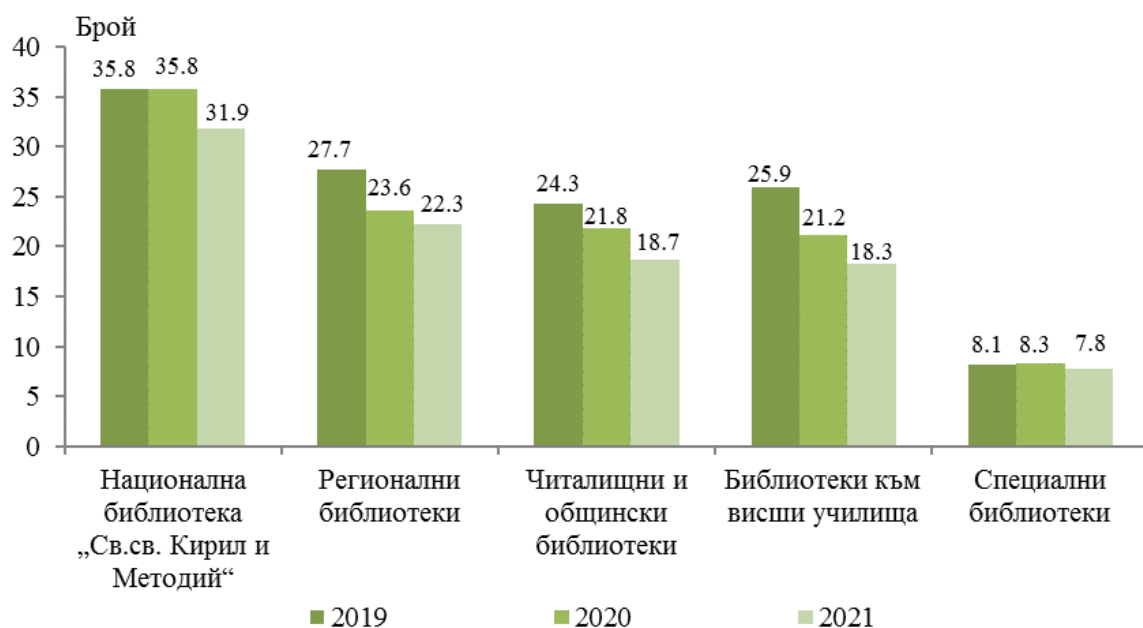
Регистрираните читатели са 221 хил., което е със 7.6% повече в сравнение с предходната година, а посещенията намаляват със 7.9% и достигат 3 068 хиляди. Заетият библиотечен фонд е 4 807 хил. библиотечни единици (фиг. 4).

Фиг. 4. Зает библиотечен фонд

В Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ през 2021 г. има регистрирани 8 380 хил. библиотечни документа, или с 59 хил. повече в сравнение с предходната година. Библиотечният фонд в 26-те регионални библиотеки в областните центрове е 11 956 хил. единици, като заетият фонд в тях се увеличава с 208 хил. в сравнение с 2020 година.

Фиг. 5. Зает библиотечен фонд на един читател по видове библиотеки

2. Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

2.1. Филмово производство¹

През 2021 г. са произведени² общо 74 пълнометражни, късометражни и среднометражни филма, в това число 36 за кинорежата, 31 за телевизията и 7 за други цели.

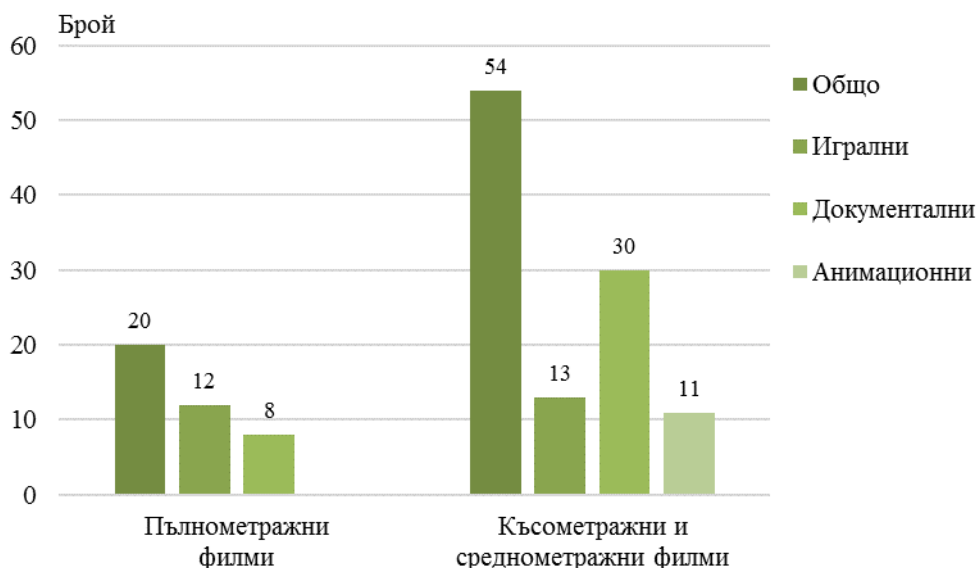
Произведените пълнометражни филми са 20 (12 игрални и 8 документални).

Произведените късометражни и среднометражни филми са 54 (включващи 9 сериала с общо 256 епизода), от които 13 игрални, 30 документални и 11 анимационни.

¹ Филми, произведени с национално финансиране, и копродукции с участието на български продуценти.

² Данните са предварителни.

Фиг. 6. Произведени филми по вид и жанр през 2021 година

2.2. Кина

В края на 2021 г. кината в страната са 76, а киноекраните - 221, като броят им се увеличава с по 6 и за двете категории спрямо 2020 година. Мултиплексите¹ са 10 и в тях са осъществени 57.3% от всички прожекции и 60.2% от посещенията.

1. Кина, екрани, прожекции и посещения

	2017	2018	2019	2020	2021
Кина - бр.	68	69	74	70	76
Екрани - бр.	226	226	237	215	221
Прожекции - хил.	356	349	317	163	211
Посещения - хил.	5506	4885	4582	1316	2400

През 2021 г. в сравнение с предходната година прожекциите в кината се увеличават с 29.2%, а посещенията - с 82.4%.

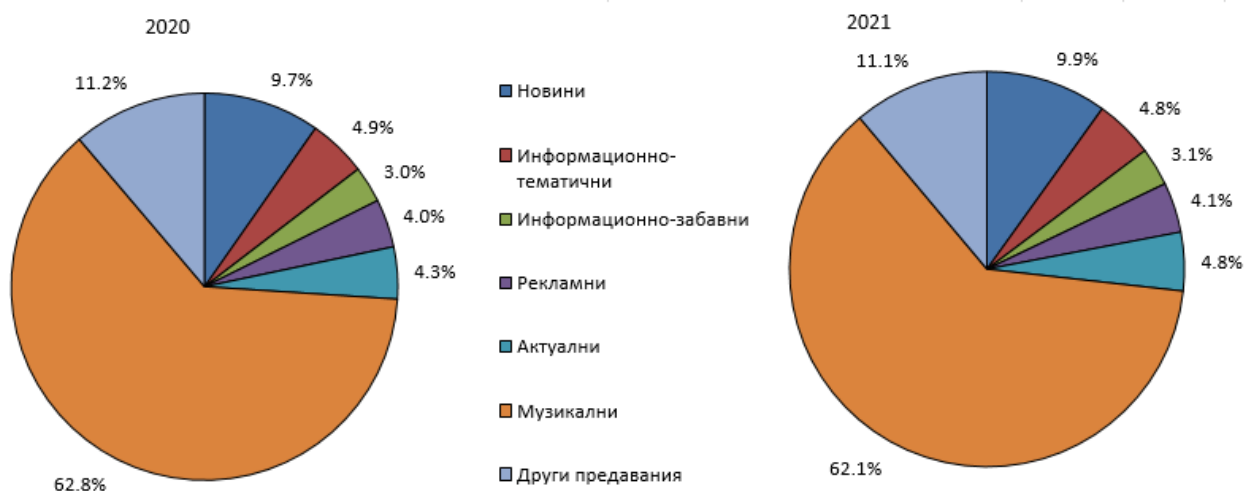
Най-голям е броят на кината в Югозападния район - 22 с 86 хил. прожекции, посетени от 1 166 хил. зрители. В столицата са функционирали 15 кина със 72 екрана, в които са прожектирани 1 969 филма.

¹ Стационарно кино с 8 и повече екрана.

2.3. Радиопрограмна дейност

През 2021 г. в страната са функционирали 74 регистрирани и лицензирани радиооператора, излъчили 635.0 хил. часа радиопредавания, което е със 135 часа по-малко в сравнение с 2020 година. Най-голям е дялът на излъчените музикални предавания - 62.1%, следвани от новините (бюлетини, коментари, спортни новини и прогнози за времето) - 9.9% (фиг. 7).

Фиг. 7. Структура на радиопредаванията по вид

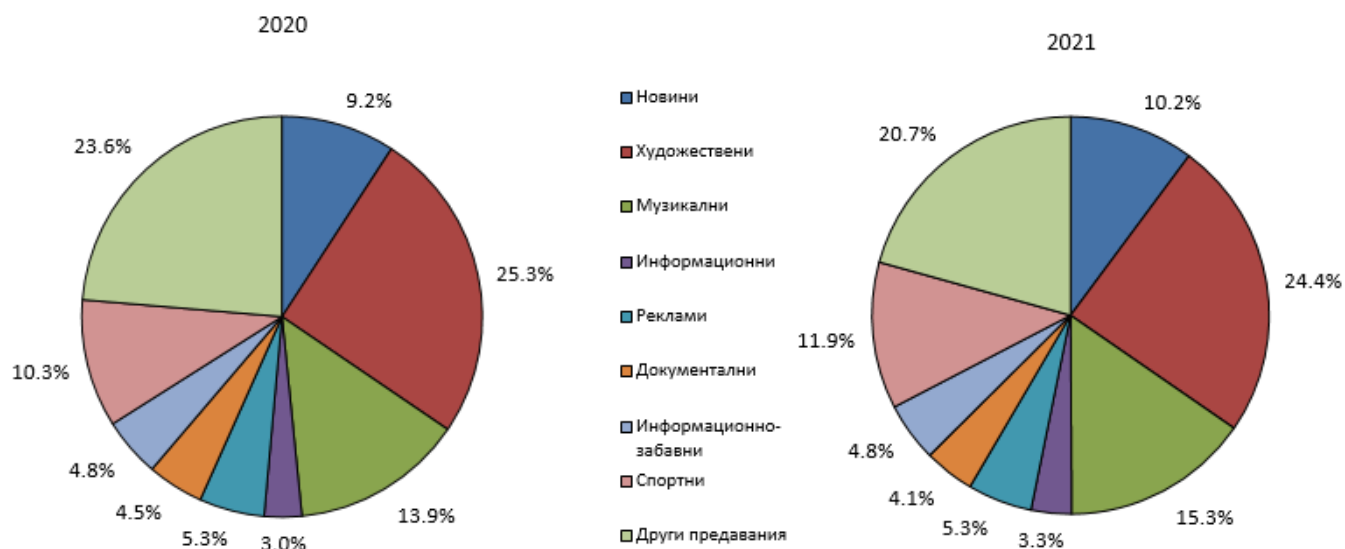

2.4. Телевизионна програмна дейност

През 2021 г. в страната са функционирали 128 регистрирани и лицензирани български телевизионни оператора, което е с 8 повече от предходната година. Телевизиите с наземно разпръскване и тези по кабел и сателит са излъчили програми с обща продължителност 860.4 хил. часа, или с 10.3% повече в сравнение с 2020 година. Специализираните предавания (фиг. 8) са разпределени по часове, както следва:

- художествени предавания (игрални, телевизионни и видеофилми) - 210.3 хил. часа;
- музикални предавания - 131.7 хил. часа;
- спортни предавания - 102.7 хил. часа;
- новини (бюлетини, коментари, спортни новини и прогнози за времето) - 87.5 хил. часа;
- реклами - 45.2 хил. часа;
- образователни предавания - 8.9 хил. часа.

Фиг. 8. Структура на телевизионните предавания по вид

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици; посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база. В броя на музеите се включват самостоятелните музеи, създадени по реда на чл. 25, ал. 1 и ал. 2 от Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.), и извършвали дейност през съответната година.

Сценичните изкуства са предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, включително нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Данните за **филмовото производство** се получават в резултат на провеждането на годишно изчерпателно изследване. Предмет на наблюдение е дейността на българските филмови продуценти, която обхваща произведените филми през годината както за кинорежата, така и за телевизията. Не се включват филмите, които са предназначени единствено за интернет пространството.

Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на **радио- и телевизионните оператори** се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).